

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

60. Tunchinensis Eccles. vexatio, & nostrorum exilium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

ipse affirmavit, tùm exequi perrexit ut Regis gratiam Patres desperarent, haud tamen fiduciam latendi ad inuandos occultè Christianos, quocumque id tandem suo periculo fieret. Onerariam igitur conscendunt primis Etesis Macaam soluentem, cùmque inter vectores omnium oculis se notandos, & spectabiles præbuisissent, nocte interpesta, in scapham desiliunt quæ surdo remigio Prouinciis quatuor Patres duos reuexit in quibus diu versati fuerant; Iapones item Patres duos seruauit Iaponibus Faisi docendis. Ira illius Christianitatis consultum orbitari; nam quos per se nostri adire non poterant, per eos adibant, quos Christianorum singulis cœtibus dederant monitores, in quibus excelluit Paulus ille Apostolici animi Mandarinus, huic certe magna pars eorum debetur qui huius anni residuo abidolis ad Christum traducti sunt. Restat Buzomio, quid factum videamus? Cocincina eiectus quam Christo primus initiauerat in Ciampam nauigabat, excitaturus Euangelij sono regnum illud ex communi Ierhargo funestæ idololatriæ. Ibant illi comites Hieronymus Maiorica, & F. Antonius Torres, iamque in portus conspectum venerant, cum inuolantur à Batauis oram illam prædantibus; nostri remis ad fugam impares, in littus eiciunt sese, & nauigij iactura vitam seruant, sed Pyratas Baruos dum vitant, comprehenduntur statim in terra pro naufragis, & lege barbara, in seruos Principis mancipantur, quoad libertatem amissam redimant. Ad calamitatem Cocincinæ accessit Tunchinensis, non valdè absumili ex causa. Temporarij scilicet commodi dira fame: non poterat vsquam fauorabilius quàm in Regia Tunchinensi Christianismus nauigare, nec locupletioribus vsuris Alexandri Rhodij labores pensare, quibus sanè magnis ut eum induxerat, sic infatigabilis promouebat. Septimestri iam toto, bis quotidie dicebat ad ethnicos, eorum baptismum, bis in hebdomada celebrabat; ad hunc illos Marchesius præparans, eadem opera perficiebat linguam, quam nondum satis in promptu habebat; ab Christi natali ad Pascha resurgentis, seculi anno viceesimo septimo, quingentos Rhodius Iustrauit, in quibus, & aliis ibidem antea baptismi expiatis censebat plurimos, utroque in ordine militari & literario, nobilitate, & dignitate claros. Erat verò tam potens sanctimoniam Christianam, & legis quæ illam præciperet fama, ut familias integras procul ad Rhodium traheret, reportaturas in sua oppida Christi nomen, & cultum, eam ob rem ad messem tam latis prospectibus fluentem noui se Machao operarij accingebant; nec in eo tantùm Christianismi summa vertebatur, ut aqua capiti modicè insperla, & noui nominis adscriptione inter baptizatos, nihil præterea exigeretur officij. Quin imò in omni hominum genere & ætate, eam morum edebat commutationem, baptismi gratia, eaque generositate Christianos inolitit ereptos flagitiis sungebat in Angelos, ut cæca in diuinis Bonziorum malignitas, diuinum id robur, & humano maius, magiæ tribueret, insimularetque maleficij Rhodium. Capi

60.
Tunchinensis
Eccles.
vexatio, &
nostrorum
exilium.

fatis ab iis non poterat, unde recens conuersis, tantum suppeteret animorum ut concubinas quas deperierant, & ex data prole, bene de familia meritis domo eicerent; larga stipe pauperes alerent; amarent inuicem, quos fastidierant, nec dignati aspectu fuerant; aegrotis ministrarent, etiam ethnicis, & in fluminum ripas, canam instar per suos abiectis. Nam de ieiuniis non erat adeo quod suspicerent Christianos, cum ipsimet non raro à puero instituerent vitam legumine, & oleribus trahere, ad promerendam gratiam idoli alienius. Quare nihil actum præmaturè cum facti ieiunij promulgata est illis à principio lex. Longinqui demùm & frequentes conuentus ad diuina, & solennia festorum, maxime verò Christi patientis quæ aprè quindecim distincta partibus, incredibili fructu pietatis Rhodius proponebat, gerebantur hæc in Regis oculis, & aulae conspectu; Rex verè an fictè in Rhodium mire affici videbatur, accerserat illum sæpissime, comitateque planè insolita longos cum eo durabat sermones, interdum & mensæ adhibebat, & manu propria porrigebat de regia patella cibos, & quanquam ethnicus, damnatisque addictus artibus, de vero Deo, anima, & æternis, libenter dicentem audiebat.

Iam felicitatem cuius tam prosperi, spesque multo maiorum progressuum non temerarias, quæ sensim vices tandem profligarint videndum est. Primi ab Rhodio Regis animum abalienarunt amores indomiti concubinarum, & vxorum. Pullæ domo à viris illustribus Christianam amplexis puritatem secundariæ vxores, Reginas adeunt hoc sui repudium apud eas lamentabiliter deplorant, & casus eiusdem periculo, ac metu, illas cum custodibus Eunuchis in defensionem sui armant; nam hos quoque angebat vehementer, illa Regis in Partem obleruantia, & assidui de Christianorum lege ac ritibus congressus, factique pronum vaticinabantur ut inopinato Rex baptizaretur, ablegatisque ab se secundariis Reginis, cum iis pariter, & ipsi purgarent palatium, mendicaturi quæ possent necessaria victui, cuius ratio omnis ex Reginarum obsequio hæcenus ipsis constiterat. Aggrediuntur ergo bifariam Regis animum simul expugnare, seu potius demerere. Huic Spadones Rhodium depingunt velut archimagum, maleficio ubique inuitabili famosum, ipsaque adeo quam afflasset aura homines fascinantem, argumentum ponunt deliramenti huius, Neophytorum exempla quæ attigimus in quibus vxorum antea flagrans amor audito Rhodio frigebat emortuus; tantus è contrario ardebat versus illum amor, ut non possent ab eo disungi, ducentis subinde milliaribus venirent, eius solùm videndi, & audiendi libidine, quicquid ipsi liberet poscere quantumuis difficile, & durum, ab iis illic exoraret, voluntatibus autem hominum afferri eam violentiam non posse absque potentissimo carmine, & præsentissimo fascino. Eadem instinctus priuati comodi scabie, Regis quidam sobrinus, quæ fabulabantur Eunuchi confirmat, recenti extra Cocincinam Patrum exilio, quoddam li-

C C c c.

61.
Nostri extra
Tunchinum
exilij causæ.
præcipua
Regis auaritia.